

Motion till riksdagen 2017/18:2816

av **Fredrik Malm m.fl. (L)**

Arbetskraftsinvandring – en fråga om svensk konkurrenskraft

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbetskraftsinvandring handlar om Sveriges tillväxt och konkurrenskraft och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige måste ha ett väl fungerande system för arbetskraftsinvandring som innebär att svenska företag ska kunna konkurrera om viktiga talanger samtidigt som missbruk och utnyttjande av arbetskraft bekämpas och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att mindre misstag måste kunna korrigeras även efter påtalande från Migrationsverket och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förkorta handläggningstiderna för arbetstillstånd och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det måste bli enklare för utländsk nyckelkompetens att byta arbetsgivare och yrke under pågående tillståndperiod och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att attrahera och behålla fler utländska studenter som har utbildat sig i Sverige, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppehållstillstånd för att söka jobb efter avslutade studier ska kunna ges i tolv månader efter avslutad utbildning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Arbetskraftsinvandring handlar om Sveriges tillväxt och konkurrenskraft. Svenska företag måste kunna konkurrera om viktiga talanger på en global marknad. Liberalerna har medverkat till att det sedan 2008 är lättare att komma till Sverige som

arbetskraftsinvandrare. Lagstiftningen reviderades 2014 för att motverka utnyttjande av utländsk arbetskraft och missbruk av regelverket. Dessvärre har lagstiftningen och tolkningen av den lett till oönskade effekter som måste rättas till. Högkvalificerad arbetskraft utvisas på grund av bagatellartade misstag som att den anställde tagit ut för lite semester, fått en lön som ligger strax under kollektivavtal eller vars arbetsgivare missat att teckna rätt försäkring. Över 100 anställda inom teknikbranschen har de senaste två åren nekats förlängt uppehållstillstånd. Det handlar om it-arkitekter, systemutvecklare, dataspecialister och liknande. Sverige förlorar nyckelkompetens som är viktig för vår konkurrenskraft.

Liberalerna menar att reglerna måste förändras och förenklas, vilket vi länge påpekat och också har agerat för i riksdagen tillsammans med övriga allianspartier. Vi är kritiska till att regeringen inte följde riksdagens tillkännagivande från oktober 2016 som uppmanade regeringen att ge sittande utredning på området tilläggsdirektiv för att hantera brister i lagstiftningen och dess tillämpning. Vidare har vi i samband med riksdagsbehandlingen av proposition 2016/17:212 Möjlighet att avstå från återkallelse av uppehållstillstånd när arbetsgivaren självmant har avhjälpt brister, tillsammans med övriga allianspartier lagt konkreta lagförslag (mot. 2017/18:120).

Mindre misstag måste kunna rättas till

Vi menar att regeringens förslag i nämnda proposition inte är tillräckligt långtgående, och dessutom behövs nu en ny utredning, vilket fördröjer frågan än mer. Under tiden riskerar fler att tvingas lämna landet. Vi menar att mindre misstag måste kunna korrigeras även efter påtalande från Migrationsverket. Det är inte ovanligt att en brist upptäcks först när Migrationsverket påpekat bristen, och det måste vara möjligt för en arbetsgivare och arbetstagare att då agera för att avhjälpa misstaget.

Arbetskraftsinvandring – en näringspolitisk fråga

Att ansöka om arbetstillstånd ska gå snabbt och enkelt, och handläggningstiderna måste kortas. Företagens möjligheter att rekrytera och behålla viktig kompetens försvåras nu på grund av långa handläggningstider och krångliga regelverk. Företagare upplever inte att Migrationsverket ger den service och det stöd som behövs; ansökningsproceduren är svår att överblicka, det är oklart vad ansökningar ska innehålla och svårt att få information om hur lång tid det tar att få besked. Ibland går det snabbare att göra om en hel ansökan från början i stället för att komplettera en redan inlämnad. Migrationsverket har och har haft en alltför omfattande volym av ansökningar om asyl och anhöriginvandring. Det har varit svårt att prioritera frågor om arbetstillstånd. Tilläggas bör att regeringens omfattande och komplicerade lagändringar vad gäller asyllagstiftningen också medfört längre handläggningstider. Sammantaget kommer Migrationsverkets mottagningssystem de kommande åren fortsatt att vara mycket stor, vilket också påverkar hanteringen av arbetstillstånd negativt. Det är centralt att ansvarig myndighet ges tillräckliga resurser och ett tydligt uppdrag att korta handläggningstiderna för arbetstillstånd.

Vi anser också att det måste bli enklare för utländsk nyckelkompetens att byta arbetsgivare och yrke under pågående tillståndperiod.

Attrahera och behåll fler utländska studenter

Sveriges högre utbildning ska hålla hög kvalitet så att studenter även utanför EU söker sig våra lärosäten. På den globala utbildningsmarknaden konkurrerar svenska universitet med Oxford och Cambridge om de bästa studenterna. Ska utländska studenter uppfatta den högre utbildningen i Sverige som attraktiv måste hög akademisk kvalitet stå i fokus.

Men även om Sverige lyckas attrahera utländska studenter stannar alltför få kvar i Sverige efter examen. SCB visar i en rapport från 2014 att tre fjärdedelar av dem som investerat i en utbildning i Sverige lämnar landet efter avslutade studier. Det betyder att svenska företag går miste om nyckelkompetens.

För att attrahera och behålla fler utländska studenter som har utbildat sig i Sverige bör dessa ges ökade ekonomiska incitament. Om man som utländsk student tar examen och sedan väljer att arbeta i Sverige ska en del av utbildningsavgiften kunna betalas tillbaka i form av en bosättningsbonus. Återbetalningen kan ske i form av en avtrappning beroende på hur länge man stannar.

Idag kan uppehållstillstånd beviljas för sex månader efter avslutad utbildning i syfte att skapa möjligheter för den studerande att söka arbete. Den rätten bör utökas till en möjlighet att söka jobb i tolv månader efter examen och att uppehållstillstånd i princip bör beviljas per automatik när en student söker uppehållstillstånd efter studier. Idag krävs en särskild ansökan för att fortsatt uppehållstillstånd ska beviljas efter avslutade studier.

Fredrik Malm (L)

Christer Nylander (L)

Emma Carlsson Löfdahl (L)

Maria Weimer (L)

Tina Acketoft (L)

Mats Persson (L)